

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก
ตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ
Factors affecting the development of young children
at child care centers in Nakhonnayok province according to
Developmentally Appropriate Practice (DAP)

รวี ศิริปริชยากร*¹ และขวัญใจ จริยาทัศน์กร²

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก

Ravee Siriprichayakorn*¹ and Kwanjai Jariyatatkone²

¹Faculty of Education Suan Dusit University Nakhonnayok Campus

²Faculty of Education Suan Dusit University Nakhonnayok Campus

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครู และผู้ปกครองเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก จำนวน 362 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินพัฒนาการ 4 ด้านตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ ได้แก่ ด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อย่อย ด้านภาษาและการสื่อสาร และด้านอารมณ์และสังคม มีค่าความเชื่อมั่น 0.91, 0.94, 0.95 และ 0.88 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดู (แบบประชาธิปไตย, แบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล) ด้านสภาพแวดล้อม (การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก และการจัดสภาพแวดล้อมภายใน) และด้านการจัดการเรียนรู้ (การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน) มีค่าความเชื่อมั่น 0.87, 0.89 และ 0.90 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ คานอนิคคอล ผลการวิจัยพบว่า

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
e-mail: ravee_sii@dusit.ac.th

1. ค่าสถิติพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับการพัฒนาการภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลของการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้กับการพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับการพัฒนาการ มีค่าเท่ากับ .412, .372, .188 และ .106 ตามลำดับ ซึ่งในฟังก์ชันที่ 1 และฟังก์ชันที่ 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในฟังก์ชันที่ 3 และฟังก์ชันที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลของการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้กับการพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับการพัฒนาการ ส่งผลซึ่งกันและกันได้ 2 ฟังก์ชัน โดยฟังก์ชันแรกความสัมพันธ์เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู การจัดการสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ กับพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับการพัฒนาการ ส่วนฟังก์ชันที่สองความสัมพันธ์เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู การจัดการสภาพแวดล้อม กับพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับการพัฒนาการ

คำสำคัญ: พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติที่เหมาะสมกับการพัฒนาการ

Abstract

The purpose of this research was to study the development of young children and factors that affected their development at child care centers in Nakhonnayok province. The study group was 362 parents and teachers of children between the ages of 3-5 years at child care centers in Nakhonnayok province. The research evaluated the developmentally appropriate practice of gross motor development, fine motor development, language and communication development and social and emotional development with the reliability of .913, .944, .954 and .880, respectively. The factors that affected the development of young children were parenting style (democracy, supporting and reasoning), learning environment (external environment and internal environment) and learning activity (learning approaches and building relationships between home, school and community) which had the reliability of .876, .891 and .904 respectively. Statistics used in this research was Canonical correlation analysis.

The research findings indicated as follows

1. The basic statistics of factors which were nurturing, learning environment and learning activity perceived the overall contributed to developmentally appropriate practice at high level of appropriateness.

2. The Canonical correlation of factors which were nurturing, learning environment and learning activity that affected the development of early childhood students were equal to .412, .372, .188 and .106 respectively. The first function and the second function were significantly correlated at .01. However, the relationship of the third function and the fourth function were not statistically significant.

3. The weight of importance of the Canonical correlation on factors which were nurturing, learning environment and learning activity that contributed to developmentally appropriate practice affected in two functions. The first function was related to nurturing, learning environment and learning activity. However, the second function was related to only nurturing and learning environment.

Keywords: Child Development, Child Care Centers, Developmentally Appropriate Practice

บทนำ

เด็กในช่วงปฐมวัยหรือตั้งแต่แรกเกิดจนอายุถึง 8 ปี เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดสำหรับการเจริญเติบโตและพัฒนาการทุก ๆ ด้าน เด็กที่มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของชีวิตที่ดีในอนาคต ในปัจจุบันครอบครัวส่วนใหญ่เป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวที่ผู้ปกครองต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านจึงมีแนวโน้มต้องพึ่งพาสถานรับเลี้ยงเด็กอบรมเลี้ยงดูแทนมากขึ้น จากการศึกษาของ Sriwatananukulkit (1999) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการจากสถานรับเลี้ยงเด็ก คือ ต้องการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน ไม่มีผู้ดูแลเด็กที่บ้าน และเสียค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าการจ้างคนมาดูแลเด็กที่บ้าน ตามลำดับ ดังนั้นสถานรับเลี้ยงเด็กที่ดีต้องมีปัจจัยสนับสนุนเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพบริการที่ดีซึ่งนำไปสู่พัฒนาการที่ดีของเด็ก (Soonthorndhada & Tejaqupta, 2001)

ผู้ที่ทำงานกับเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นครู หรือครูผู้ดูแลเด็ก ควรมีความรู้ความเข้าใจและมีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย Bredekamp (2010) ได้กล่าวถึงความหมายของการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (Developmental Appropriate Practice: DAP) คือ การสอนที่เหมาะสมกับวัย ประสบการณ์ ความสามารถ และความสนใจของเด็ก ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ทั้งยังช่วยให้เด็กก้าวผ่านสิ่งท้าทาย และปฏิบัติการกิจได้บรรลุตามเป้าหมายที่ทำให้เด็กมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งพื้นฐานที่สำคัญในการสอนเด็กปฐมวัย คือ การทำให้เด็กมีพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุด ดังนั้นสำหรับผู้ทำงานกับเด็กปฐมวัยสิ่งสำคัญที่สุดคือการรู้ว่าเด็กเรียนรู้และมีพัฒนาการอย่างไร เพราะการรู้จักเด็กมากเท่าไร ก็จะทำงานได้สอดคล้องกับวิธีการคิดและการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนี้การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ สำหรับเด็กวัยอนุบาลหรือระดับปฐมวัย เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมและการให้เนื้อหา

สื่ออุปกรณ์กิจกรรม และวิธีการที่เหมาะสมกับระดับ พัฒนาการของเด็ก และความพร้อมของแต่ละคน โดยมีงานวิจัยในสาขาต่าง ๆ เช่น จิตวิทยาพัฒนาการ มานุษยวิทยาทางวัฒนธรรม การศึกษาปฐมวัยและงานวิจัยพื้นฐานทางสมองต่าง ๆ ทำให้เกิดการขยายองค์ความรู้ที่ก้าวหน้ามากขึ้นเกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของสมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Association for the Education Of Young Children: NAEYC) ที่ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก (Novick, 1996)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดนครนายกในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 125 แห่ง ใน 4 อำเภอ มีผู้ดูแลเด็กเล็ก 201 คน เด็กอนุบาลและเด็กเล็ก รวม 3,825 คน ได้เปิดสอนในระดับปฐมวัยมีเด็กตั้งแต่อายุ 2 – 5 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเน้นการจัดการศึกษาแบบเตรียมความพร้อม เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้พัฒนาได้เป็นไปตามศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และในขณะเดียวกันผู้ปกครองระดับปฐมวัยนี้ก็มีความต้องการและเข้าใจว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ครูผู้สอนจะต้องเน้นการส่งเสริมทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย การอ่าน คัด เขียน และต้องการให้ลูกอ่านออกเขียนได้ เพื่อจะสอบเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งพบว่า ยังมีความพร้อมไม่แตกต่างกันมากนัก สภาพปัญหาที่พบยังเป็นปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของผู้บริหาร (Department of Local Administration, 1996) และจากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ทราบบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของตนเองทำให้ขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีจุดอ่อนด้านบุคลากร คือ ส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา และอำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้บริหารท้องถิ่น (Bureau of Local Education Development, 2009)

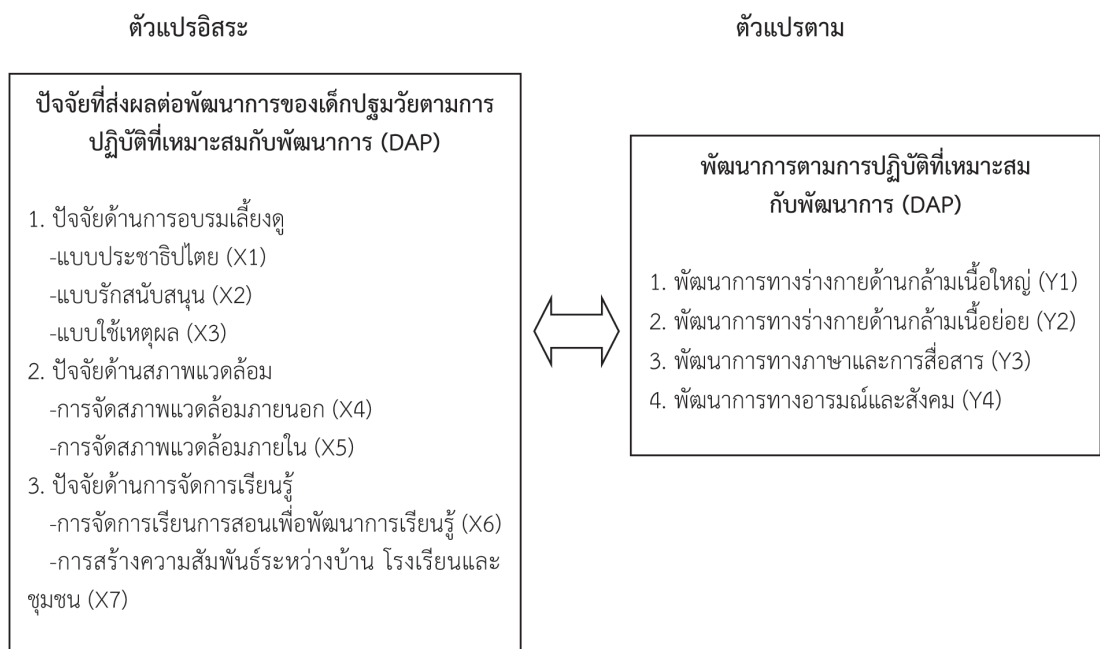
การนำแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการมาใช้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำให้เกิดการเพิ่มประสบการณ์ทางการศึกษาที่มีคุณค่าต่อเด็ก โดยการเชื่อมโยงความรู้ทางพัฒนาการเด็กสู่การปฏิบัติทางการศึกษาปฐมวัย ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมมีคุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันคือ ความปลอดภัยและการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญาและภาษาของเด็กแต่ละคน และการคำนึงถึงความต้องการของครอบครัวด้วย (Bredenkamp and Copple, 1997)

จากเหตุผลดังที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศูนย์เด็กเล็ก จังหวัดนครนายก ตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความถูกต้องตามหลักการมีความเหมาะสมและมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ มีสหสัมพันธ์แบบคาโนนิคอลกับพัฒนาการตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ในแต่ละด้านของเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก
2. ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อยหนึ่งปัจจัยส่งผลซึ่งกันและกันกับพัฒนาการตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ในแต่ละด้านของเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครู และผู้ปกครองของเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก จำนวน 125 ศูนย์ รวมจำนวน 3,805 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู และผู้ปกครองของเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก โดยผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และใช้หลักการของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ในกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 362 คน จากนั้นคิดเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอในจังหวัดนครนายก แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละอำเภอที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. เมือง	1157	110
2. องครักษ์	954	91
3. บ้านนา	1433	136
4. ปากพลี	261	25
รวม	3,805	362

2. การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา จากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัยต่าง ๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด

2.2 กำหนดตัวบ่งชี้และประเด็นที่จะสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ และนำไปทดลองใช้กับครู และผู้ปกครองในโรงเรียนจังหวัดนครนายก ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach'Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามในแต่ละตอนมีลักษณะ และค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 17 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดู (แบบประชาธิปไตย จำนวน 10 ข้อ แบบรักสนับสนุน จำนวน 9 ข้อ และแบบใช้เหตุผล จำนวน 9 ข้อ) มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 ด้านสภาพแวดล้อม (การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก จำนวน 10 ข้อ และ การจัดสภาพแวดล้อมภายใน จำนวน 11 ข้อ) มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 และด้านการจัดการเรียนรู้ (การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน จำนวน 6 ข้อ) มีค่าความเชื่อมั่น 0.90

แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scales) จำนวน 44 ข้อ ที่ได้มาจากการวิเคราะห์แบบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กวัยอนุบาล (Bredekamp and Copple, 2009) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ จำนวน 9 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 ด้านพัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย จำนวน 11 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 ด้านพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสาร จำนวน 11 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 และด้านพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม จำนวน 13 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.88

2.5 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งขออนุญาตผู้บริหารเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ครูสุ่มตัวอย่างเด็กตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด แล้วทำการประเมินโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

3.3 เมื่อทราบและประเมินเด็กแล้ว ขอความร่วมมือจากครูในนัดหมายและการพบผู้ปกครองของเด็ก เพื่อทำความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามที่ตรงกันเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP)

3.4 เมื่อดำเนินการแจกแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วนแล้ว นำมาแบบสอบถามมารวมอยู่ในฉบับเดียวกันแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลได้จากแบบสอบถาม มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติดังนี้

4.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงในแต่ละตัวแปร โดยใช้สถิติพื้นฐานบรรยายให้ทราบค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก โดยการใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Correlation Analysis) ได้แก่ ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.73 ถึง 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.55 ถึง 0.60 ด้านสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.99 ถึง 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.63 ด้านการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.93 ถึง 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.67 และด้านพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.30 ถึง 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.68 ถึง 0.77 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
การอบรมเลี้ยงดู	3.98	0.50	มาก	
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X1)	4.03	0.55	มาก	2
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (X2)	4.18	0.60	มาก	1
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (X3)	3.73	0.57	มาก	3
สภาพแวดล้อม	4.01	0.58	มาก	
การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก (X4)	3.99	0.63	มาก	2
การจัดสภาพแวดล้อมภายใน (X5)	4.02	0.60	มาก	1
การจัดการเรียนรู้	3.95	0.58	มาก	
การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (X6)	3.93	0.60	มาก	2
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชน (X7)	3.96	0.67	มาก	1
พัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสม กับพัฒนาการ (DAP)	3.41	0.66	มาก	
พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ (Y1)	3.46	0.68	มาก	1
พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย (Y2)	3.45	0.75	มาก	2
พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสาร (Y3)	3.42	0.77	มาก	3
พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม (Y4)	3.30	0.68	ปานกลาง	4

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.71 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมแต่ละด้านมีค่า 0.80 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างการจัดการเรียนรู้แต่ละด้านมีค่า 0.67 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.69 ถึง 0.84 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแต่ละด้านกับพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.12 ถึง 0.28 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ยกเว้นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

กับพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ด้านพัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ และพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมไม่มีความสัมพันธ์กัน

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมแต่ละด้านกับพัฒนาการตามการปฏิบัติ อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.19 ถึง 0.33 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แต่ละด้านกับพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) แต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.11 ถึง 0.21 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ยกเว้นการจัดการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชนกับพัฒนาการตาม การปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ด้านพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารไม่มีความสัมพันธ์กัน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP)

ชุดตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	Y1	Y2	Y3	Y4
X1	1.00	0.71**	0.64**	0.60**	0.56**	0.62**	0.44**	0.21**	0.23**	0.12*	0.18**
X2		1.00	0.60**	0.50**	0.47**	0.46**	0.37**	0.09	0.21**	0.11*	0.06
X3			1.00	0.57**	0.61**	0.54**	0.46**	0.25**	0.28**	0.20**	0.24**
X4				1.00	0.80**	0.67**	0.59**	0.31**	0.33**	0.23**	0.22**
X5					1.00	0.79**	0.69**	0.26**	0.29**	0.19**	0.23**
X6						1.00	0.66**	0.21**	0.20**	0.10	0.19**
X7							1.00	0.15**	0.11*	0.07	0.11*
Y1								1.00	0.79**	0.76**	0.69**
Y2									1.00	0.84**	0.75**
Y3										1.00	0.81**
Y4											1.00

P** < 0.01 , P* < 0.05

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์คานอนิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสม กับพัฒนาการ (DAP) พบว่า สหสัมพันธ์คานอนิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย แบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผล การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก และภายใน การจัดการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนกับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย ทางภาษาและการสื่อสาร และทางอารมณ์ และสังคม มีค่าเรียงตามฟังก์ชันที่ 1, ฟังก์ชันที่ 2, ฟังก์ชันที่ 3 และฟังก์ชันที่ 4 เท่ากับ 0.41 ($p = 0.00$), 0.37 ($p = .00$), 0.18 ($p = 0.08$) และ 0.106 ($p = 0.40$) ตามลำดับ ซึ่งในฟังก์ชันที่ 1 และฟังก์ชันที่ 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนในฟังก์ชันที่ 3 และฟังก์ชันที่ 4 มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของสหสัมพันธ์คานอนิคอล (Eigen Value) ทั้ง 4 ฟังก์ชัน พบว่า มีค่าไอแกนเรียงตามฟังก์ชันที่ 1, ฟังก์ชันที่ 2, ฟังก์ชันที่ 3 และฟังก์ชันที่ 4 เท่ากับ 0.16, 0.13, 0.03 และ 0.01 ตามลำดับ แสดงว่าในฟังก์ชันแรกเป็นมิติที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด กลุ่มตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ สามารถอธิบายชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ได้ประมาณร้อยละ 16.90 ในฟังก์ชันที่ 2 เป็นมิติที่มีความสำคัญรองลงมา กลุ่มตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ สามารถอธิบายชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ได้ประมาณร้อยละ 13.80 ส่วนในฟังก์ชันที่ 3 และฟังก์ชันที่ 4 เป็นมิติที่ไม่พบว่ามีค่าสำคัญทางสถิติตามระดับที่กำหนดไว้ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สหสัมพันธ์คานอนิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 7 ด้าน กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสม กับพัฒนาการ (DAP) ทั้ง 4 ด้าน

Function F	Canonical correlation (R_c)	Eigen value λ (R^{2c})	Wilk's Lambda Λ	Chi-square χ^2	df	p
1	0.41	0.16	0.68	135.91	28.00	0.00
2	0.37	0.13	0.82	69.72	18.00	0.00
3	0.18	0.03	0.95	16.71	10.00	0.08
4	0.10	0.01	0.98	3.99	4.00	0.40

4. ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสม กับพัฒนาการ (DAP) พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 7 ด้าน กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสม กับพัฒนาการ (DAP) ทั้ง 4 ด้าน ส่งผลซึ่งกันและกันได้ 2 ฟังก์ชัน

ในฟังก์ชันแรก (F1) ความสัมพันธ์เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ กับพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ โดยตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุด คือ พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ (-0.80) พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม (-0.74) พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย (-0.69) พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสาร (-0.46) ตามลำดับ ส่วนสำหรับตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (-0.69) แบบประชาธิปไตย (-0.67) แบบรักสนับสนุน (-0.21) การจัดสภาพแวดล้อมภายใน (-0.73) และภายนอก (-0.72) การจัดการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (-0.72) และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชน (-0.41) ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ที่ดีในทุกแบบ มีแนวโน้มของพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ที่สูงทุกด้าน

ในฟังก์ชันที่สอง (F2) ความสัมพันธ์เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู การจัดสภาพแวดล้อม กับพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ โดยตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุด คือ พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย (-0.66) พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสาร (-0.47) และพัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ (-0.22) ตามลำดับ ส่วนสำหรับตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (-0.69) แบบใช้เหตุผล (-0.31) และแบบประชาธิปไตย (-0.21) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก (-0.49) และภายใน (-0.33) ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในทุกแบบ มีแนวโน้มของพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ที่สูงด้านพัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย ทางภาษาและการสื่อสาร และทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คำนวณน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP)

ประเภทตัวแปร	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอล	
		F1	F2
ชุดตัวแปรอิสระ การอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้	แบบประชาธิปไตย (X1)	-0.67 ¹	0.21 ¹
	แบบรักสนับสนุน (X2)	-0.21 ¹	0.69 ¹
	แบบใช้เหตุผล (X3)	-0.69 ¹	0.31 ¹
	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก (X4)	-0.72 ¹	0.49 ¹
	การจัดสภาพแวดล้อมภายใน (X5)	-0.73 ¹	0.33 ¹
	การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (X6)	-0.72 ¹	0.07
	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชน (X7)	-0.41 ¹	-0.03
ชุดตัวแปรตาม พัฒนาการตามการ ปฏิบัติอย่างเหมาะสม กับพัฒนาการ (DAP)	พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ (Y1)	-0.80 ¹	0.22 ¹
	พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย (Y2)	-0.69 ¹	0.66 ¹
	พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสาร (Y3)	-0.46 ¹	0.47 ¹
	พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม (Y4)	-0.74 ¹	0.09

¹ ค่าที่ส่งผลซึ่งกันและกันกลุ่มแรกในชุดนั้น,

และเกณฑ์ที่พิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญจะส่งผลซึ่งกันและกันมีค่า ≥ 0.20 ขึ้นไป

อภิปรายผล

1. สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย แบบรักสนับสนุน แบบใช้เหตุผล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก การจัดสภาพแวดล้อมภายใน ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน กับชุดตัวแปรพัฒนาการตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อย่อย ด้านภาษาและการสื่อสาร ด้านอารมณ์และสังคม มีค่าเท่ากับ 0.41, 0.37, 0.18 และ 0.10 ตามลำดับ ซึ่งในฟังก์ชันที่ 1 และฟังก์ชันที่ 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในฟังก์ชันที่ 3 และฟังก์ชันที่ 4 มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย แบบรักสนับสนุน แบบใช้เหตุผล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก การจัดสภาพแวดล้อมภายใน ปัจจัย

ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อย่อย ด้านภาษาและการสื่อสาร ด้านอารมณ์และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ Tepparatana et al., 2014 พบว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กแต่ละช่วงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P - value < 0.05$ ในเด็กอายุ 3 – 5 ปี ผู้เลี้ยงดูที่มีคะแนนพฤติกรรมการเลี้ยงดูสูงกว่าค่าเฉลี่ย ≥ 51 คะแนน พบว่า เด็กจะมีพัฒนาการสมวัย รวม 4 ด้าน และพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก พัฒนาการด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเองสมวัยสูงกว่าเด็กที่ผู้เลี้ยงดูมีคะแนนพฤติกรรมการเลี้ยงดู ≤ 50 คะแนน และสอดคล้องกับ Rushton & Larkin (2001) พบว่าปัจจัยของสภาพแวดล้อมตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) มีความสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน งานวิจัยระบุเกี่ยวกับการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ซึ่งส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนและยังต่อยอดความสำเร็จต่อไปในอนาคต งานวิจัยยังกล่าวถึงคุณครูที่ศึกษาปริญญาทางการศึกษาปฐมวัย ทฤษฎีการสอนเพื่อพัฒนาสมองของเด็ก และนำหลักการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ไปจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน พบว่า เมื่อคุณครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เด็กเกิดความรู้สึกปลอดภัย ส่งเสริมการช่วยเหลือตัวเอง และกระตุ้นให้เด็กเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้สึกรู้สึกและความคิดอย่างอิสระแล้วพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กจะเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทางกายและสติปัญญาไปในทางบวก ดังนั้นผู้ที่เป็นครูหรือบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย รวมถึงพ่อแม่ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งการจัดประสบการณ์เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะเป็นการเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี และเหมาะสมตามวัย (Passanawuttichok, 2010)

2. คำนวณหักความสำคัญคาโนนิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) กับชุดตัวแปรตามพัฒนาการตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ทั้ง 4 ด้าน ในฟังก์ชันแรก (F1) ตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุดคือ พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ (-0.80) พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม (-0.74) พัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย (-0.69) พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสาร (-0.46) ตามลำดับ ส่วนสำหรับตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (-0.69) แบบประชาธิปไตย (-0.67) แบบรักสนับสนุน (-0.21) การจัดสภาพแวดล้อมภายใน (-0.73) และภายนอก (-0.72) การจัดการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (-0.72) และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน (-0.41) แสดงว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ที่ดีในทุกแบบ มีแนวโน้มของพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) ที่สูงทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kumplew (2008) ที่ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ

การเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยมีตัวแปรตาม คือ ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อการสอน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก จากการศึกษาได้เสนอแนะการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้กับครูให้ชัดเจน ด้านอาคาร สถานที่ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ต่าง ๆ รอบอาคารเรียนให้มีความร่มรื่น มีบรรยากาศให้ผู้เรียนรัก ในการเรียนรู้อย่างยิ่ง และสอดคล้องกับการศึกษาของ Netwong (2016) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านและทักษะชีวิตด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตสำหรับเด็กปฐมวัย และพบว่าการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยโดยภาพรวม การปฏิบัติอยู่ระดับมาก โดยการทำความสะดวกสบาย ฟัน ร่างกายอย่างถูกวิธี การออกกำลังกายเพื่อ เสริมสร้างสุขภาพกายและการให้ความรู้ให้เด็กรู้จักส่วนประกอบของร่างกาย หน้าที่และการดูแลรักษา มีการปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการในการจัดการศึกษา ปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนด ตลอดจนได้รับการยอมรับจาก ทุกฝ่ายในสังคม คือ บุคลากร ที่สถานศึกษาปฐมวัยต้องเลือกสรรผู้ที่มีความเป็นผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย เข้ามารับผิดชอบการจัดโปรแกรมทางการศึกษาปฐมวัยให้มีบริการที่ดี ทั้งด้านการดูแล ความเข้าใจ และ การให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัย

ในฟังก์ชันที่สอง (F2) ตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุด คือ พัฒนาการทางร่างกายด้าน กล้ามเนื้อย่อย (-0.66) พัฒนาการทางภาษาและการสื่อสาร (-0.47) และพัฒนาการทางร่างกายด้าน กล้ามเนื้อใหญ่ (-0.22) ตามลำดับ ส่วนสำหรับตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ การอบรม เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (-0.69) แบบใช้เหตุผล (-0.31) และแบบประชาธิปไตย (-0.21) การจัด สภาพแวดล้อมภายนอก (-0.49) และภายใน (-0.33) แสดงว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และการจัด สภาพแวดล้อมที่ดีในทุกแบบ มีแนวโน้มของพัฒนาการตามการปฏิบัติอย่างเหมาะสม กับพัฒนาการ (DAP) ที่สูงด้านพัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อย่อย ทางภาษาและการสื่อสาร และทางร่างกายด้าน กล้ามเนื้อใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tiemtod (2015) ที่ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมัธยมสาธิตการวิทยาและพบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ของสถานศึกษาก่อให้เกิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีระดับการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก โดยมีด้านกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นลำดับที่หนึ่ง และเมื่อพิจารณารายละเอียดกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่า กิจกรรมการวาดภาพระบายสีเพื่อส่งเสริมจินตนาการ มีการปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็น ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็กหรือ กล้ามเนื้อย่อย และสอดคล้องกับการศึกษาของ Phengsrikhot & Maputh (2011) ที่ได้ศึกษารูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย และพบว่าผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองที่มี 5 องค์ประกอบคือ 1) หลักการและแนวคิด คือ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการทำงาน ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และการมีข้อตกลงในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

2) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็ก เพื่อพัฒนาผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาโรงเรียน 3) ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มี 2 แบบคือ แบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผล 5) บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 6) ด้านประกอบด้วย ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานผู้ปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูที่บ้าน ด้านการตัดสินใจและ ด้านการร่วมมือกับชุมชน ซึ่งผลของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู และการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเผยแพร่ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการให้พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กตามวัย เนื่องจากเด็กมีความแตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล คุณลักษณะของครอบครัว และสภาพสังคมแวดล้อม อย่างไรก็ตามเด็กทุกคนควรได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย และพ่อแม่ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กได้เต็มตามศักยภาพ
2. พัฒนาการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการตัดสินใจ โปรแกรมเกี่ยวกับการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็ก นอกเหนือจากที่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับและครูที่โรงเรียนเนื่องในโอกาสพิเศษหรือวันสำคัญต่าง ๆ ตาม Novick, (1996) ได้เสนอเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
3. ควรทำความเข้าใจกับผู้เลี้ยงดูเด็กและเพิ่มศักยภาพ โดยการให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงดูและความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรจะเข้ามามีส่วนช่วยในการดูแลเด็กต่อไป
4. พัฒนาศักยภาพผู้ดูแลเด็กตามประเด็นต่าง ๆ โดยการนิเทศภายใน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในกระบวนการเรียนการสอน พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผ่านการสื่อสารในแต่ละวัน ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มเวลา สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีรวมถึงสื่อที่สอดคล้องกับชุมชน ธรรมชาติในท้องถิ่น

References

- กัญญา เทียมทัด. (2559). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมัธยมสาธิตการวิทยา. *วารสารวิจัย มสส สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(2), 1-18.
- กรมการปกครอง กองราชการส่วนตำบล. (2539). *คู่มือพนักงานส่วนตำบล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสารักขา ดินแดน กรมการปกครอง.
- กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2552). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กุลล สุทธธาดา และจิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2544). *รูปแบบและระบบการจัดบริการ สถานเลี้ยงเด็กที่มี คุณภาพในประเทศไทย : กรณีพินิจศึกษา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิราพร ศรีวัฒนากุลกิจ. (2542). *สถานรับเลี้ยงเด็ก: สภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผล กระทบต่อการ ใช้ บริการ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐิตยา เนตรวงษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และ ทักษะ ชีวิตด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตสำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารวิจัย มสส สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 12(3), 95-111.
- เลิศศักดิ์ คำปลิว. (2551). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สการรัตน์ เทพรักษ์ และคณะ. (2557). *การศึกษาปัจจัยด้านการเลี้ยงดูของผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมของ ชุมชนต่อการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตสาธารณสุขที่ 4 และ 5. งานอนามัยแม่และเด็ก ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข*.
- สราวดี เพ็งศรีโคตร และจันทร์ชลี มาพุท. (2554). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัย. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 7(1), 68-82.
- Bredenkamp, S. (2010). "Chapter 3 Understanding and Applying Developmentally Appropriate Practice," *Effective Practices in Early Childhood Education: Building a Foundation*, Retrieved July 22, 2015, from <http://www.learningace.com/textbooks/12090-effectivepractices -in-early-childhood-education-building-a-foundation>.

- Bredekamp, S. & Copple, C. (1997). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs* (revised edition). U.S.A.: National Association for the Education of Young Children.
- Novick, R. (1996). *Successful Early Childhood Education in an Imperfect World: Lessons Learned from Four Northwest Schools*, Retrieved July 30, 2015, from <http://www.nwrel.org/cfc/publications/imperfect.html>.
- Rushton, S., & Larkin, E. (2001). Shaping the Learning Environment: Connecting Developmentally Appropriate Practice to Brain Research. *Early Childhood Education Journal*, 19(1), 25-33.

Translated Thai References

- Bureau of Local Educational Development. (2009). *Child Development Centers of Local Administrative Organizations*. Bangkok: Department of Local Administration. (in Thai)
- Department of Local Administration. (1996). *Local Administrative Employee Manual*. Bangkok: Territorial Defence Volunteers Printing. (in Thai)
- Kumplew, L. (2008). *Creating Conducive Learning Environment of Small Schools in Mahasarakham Educational Service Area 1*. Mahasarakham: Rajabhat Mahasarakham University. (in Thai)
- Netwong, T. (2016). Development of Reading Promotion Activities Model to Enhance Reading Habit and Life Skill: Health Mind and Body for Early Childhood. *SDU research Journal of Humanities and Social Sciences*, 12(3), 95-111. (in Thai)
- Passanawuttichok, J. (2010). *Teachers' Roles and Responsibilities*. Retrieved July 30, 2015, from <http://www.learners.in.th/blogs/posts/421904>. (in Thai)
- Phengsrikhot, S. & Maputh, J. (2011). Parentak Participation Model in Early Childhood Education Management. *Journal of Education and Social Development*, 7(1), 68-82. (in Thai)

- Soonthorndhada, K & Tejagupta, C. (2001). *Forms and Systems of Quality Child Care Services in Thailand: An In-depth Case Study*. Nakhon Pathom: Mahidol University. (in Thai)
- Srivatananukulkit, C. (1999). *Nurseries: Situation, Problems, and Factors Affecting to Their Services*. Chiangmai: The Social Research Institute. (in Thai)
- Tepparatana, S. (2014). *The Study of Caregivers and Community Participation about Childcare Factors to Promotion of Child Growth and Development on the Regional Health Promotion Center 4 th and 5 th. Mother and Child Health Promotion Center of Rachaburi: Department of Health Ministry of Public Health*. (in Thai)
- Tiemtad, K. (2015). Learning Experience of Early Childhood in Matthayomsathukarnwittaya school. *SDU research Journal of Humanities and Social Sciences*, 10(2), 1-18. (in Thai)

คณะผู้เขียน

นางสาวรวี ศิริปริชยากร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก
เลขที่ ข4 - 490 ถ.สุวรรณศร อ.เมือง จ.นครนายก 26000
email: ra-vee@hotmail.com

ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร. ขวัญใจ จริยาทัศน์กร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก
เลขที่ ข4 - 490 ถ.สุวรรณศร อ.เมือง จ.นครนายก 26000
email: bonus5481@gmail.com

